

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/43498-43501 76K
7/43503-43516 128

Sayı : 99074258-610-59
Konu : Soru Önergesi

29/04 /2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.03.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0801369 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Ankara Milletvekili Yıldırım KAYA'nın 7/43498, Manisa Milletvekili Bekir BAŞEVİRGİN'in 7/43499, Eskişehir Milletvekili Arslan KABUKCUOĞLU'nun 7/43500, 7/43501, 7/43503, İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL'ın 7/43504, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman TUTDERE'nin 7/43505, 7/43506, 7/43507, 7/43508, 7/43509, 7/43510, 7/43511, 7/43512, Yozgat Milletvekili Ali KEVEN'in 7/43513, İzmir Milletvekili Bedri SERTER'in 7/43514, İstanbul Milletvekili Özgür KARABAT'ın 7/43515, Adana Milletvekili İsmail KONCUK'un 7/43516 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ziya SELÇUK
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (20 Sayfa)

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ DR. ARSLAN KABUKCUOĞLU'NUN 7/43501 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2'nci maddesinde ifade edilen "*Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları*" ile "*Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri*" esas alınarak hazırlanmaktadır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir;

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek.

2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak.

3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak.

4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

İfade edilen amaçları gerçekleştirebilmenin yanında, öğretim programlarının geliştirilme çalışmalarında dikkate alınan çeşitli hususlar olmaktadır. Bunların başında toplum içerisinde oldukça geniş bir camianın kullanımına sunulan programların sade ve anlaşılır olması gelmektedir. Bununla birlikte öğrencilere kazandırılması hedeflenen yeterlilik ve beceriler belirlenirken, derslerin tabiatı (disiplinin kendi özgül özellikleri) dikkate alınmaktadır. 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılan ve yeni yüzyılın mezunlarının sahip olması beklenen okuryazarlık (sağlık okuryazarlığı, bilimsel okuryazarlık, çevre okuryazarlığı, finansal okuryazarlık, teknoloji okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı vb.), sosyo kültürel farkındalık gibi kişisel, kişilerarası ve bilişsel beceriler, kazanımların ve kazanım açıklamalarının yapılandırılmasında göz önünde bulundurulmaktadır. Üst bilişsel becerilerin kullanılmasını gerektiren, öğrenmenin anlamlı olabilmesi için soyut olay, olgu ve kavramların mümkün olduğunca günlük hayatla ilişkilendirilmesine imkân sağlayan, öğrenmenin kalıcı olabilmesi için olabildiğince uygulamaya yönlendiren, öğrenilenlerin önceki bilgilerle ve diğer disiplin alanlarıyla ilişkilendirilmesine hizmet eden, öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmalarını teşvik eden kazanım ve/veya kazanım açıklamalarına yer verilmektedir. Öğrencilerin yaş düzeyleri itibarıyla günlük hayatla ilişkilendirecekleri veya ilgi duyduğu meslek alanında uzmanlaşmakta ihtiyaç duyacağı uygulamalar yapılması önemsenmektedir. Müfredatlarda özel gereksinimi olan öğrenciler için gereken esnekliğin gösterilmesi; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanması ve planlaması, her türlü farklılığı kapsayıcı ve özeni/hassasiyeti koruyucu olmaya odaklanılmakta, bu sebeple müfredat

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

uygulanırken farklılıkları olan öğrenciler için gereken esnekliğin gösterilmesi; öğrencilerin sosyoekonomik, kültürel, bireysel, düşünsel vb. farklılıkları, talep ve beklentileri doğrultusunda etkinlikler hazırlanması ve planlanması öngörülmektedir.

Öğretim programları geliştirilirken sürdürülen çalışmaların her aşamasında gerekli disiplin alanlarından çalışma ve danışma komisyonları oluşturulmakta, yeterli uzman desteği sağlanmaktadır. Bunun ötesinde anketler aracılığıyla öğretmen ve yöneticilerin müfredatlara yönelik görüşleri alınmaktadır. İllerden her bir branş için müfredatlara dair il zümre raporları hazırlanmakta, üniversitelerimizden branşlar bazında müfredatlara yönelik hazırlamış oldukları raporları Bakanlığımız Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı ile paylaşmaları istenmektedir. Bununla birlikte programlarımız yayımlanmadan önce “mufredat.meb.gov.tr” adresinde askıya çıkarılarak geniş katılımlı görüş alınmasına yönelik iş ve işlemler titizlikle yürütülmektedir. Toplanan veriler; Bakanlığımız bünyesinde görev yapan uzmanlar, akademisyenler ile farklı iller ve kademelerde görev yapan öğretmenlerden oluşan çalışma grupları aracılığı ile değerlendirilmekte ve programlarımıza yansıtılmaktadır.

Öğretim programları doğası gereği statik bir yapıda değildir. Dolayısı ile mevcut öğretim programlarımıza yönelik süreklilik arz eden izleme ve değerlendirme çalışmalarının temel amacı, programlarımızda yapılacak güncelleme çalışmalarına temel oluşturabilmektir. Bu kapsamda Bakanlık olarak temel politikamız, değişken zaman aralıklarında ve farklı örneklemelerde sürdürülmekte olunan çeşitli izleme ve değerlendirme çalışmalarını bütünsel bir düzlemde ele almak, sonuçlarını geniş bir bakış açısıyla analiz etmek ve programlarımızı bu doğrultuda güncellemektir.

Bakanlığımız Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan raporda 2018-2019 eğitim ve öğretim yılından itibaren tüm sınıf düzeylerinde uygulamaya konulan ilköğretim kademesinde 16, ortaöğretim kademesinde 15 olmak üzere toplam 31 dersin öğretim programı öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmiş olup toplam 25.006 öğretmenden görüş alınmıştır. Raporda değerlendirme aracının uygulanması ile elde edilen verilerin analizlerine ve yorumlarına öncelikle genel değerlendirme biçiminde sonrasında öğretim programları bazında yer verilmiştir.

Bakanlığımız tarafından öğretim programlarına ilişkin değerlendirme çalışmalarının ilgili paydaşlarla belirli aralıklarla yapılarak raporlaştırılmasına ve hazırlanan raporların politika geliştiricilerine sunulmasına özen gösterilmektedir. Örneğin 2017-2018 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla pilot uygulaması yapılan öğretim programlarına yönelik bir dizi izleme değerlendirme çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında kamu ve özel sektör temsilcileri olan dernek-meslek birlikleri / federasyondan ders kitabı yazarları ile odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Aynı zamanda içeriklerin geliştirilmesi ve değerlendirilmesine katkı sağlamak amacıyla öğrencilerin görmüş olduğu belli dersler ve ders içerikleri ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerinden öğrencilerle odak grup görüşmeleri yapılmıştır. İlköğretim ve ortaöğretim kademesinden öğrenciler farklı sosyoekonomik ve kültürel değişkenler göz önüne alınarak Çankaya, Yenimahalle, Altındağ ve Sincan merkez ilçelerindeki resmî okullardan; yükseköğretim kademesinden öğrenciler ise Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitelerinin eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinden seçilmiştir. Yapılan çalışmaların yanı sıra çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile ilgililerden Bakanlığımıza ulaşan görüş ve öneriler de öğretim programlarını güncelleme çalışmalarında değerlendirilmiştir.

Öğretim programları öğrencilerin bilgi, beceri ve ihtiyaçlarına duyarlı, dinamik bir yapıda olması gerektiğinden veriye dayalı politika geliştirmeye katkı sunma bakımından sadece programın uygulayıcısı olan öğretmenlerden elde edilen görüşler yeterli görülmemektedir. Bu bağlamda öğrenci, akademisyen ya da yazarlar gibi farklı paydaşlar ile çoklu bakış açısına sahip katılımcı, sistematik ve bilimsel verilerin elde edilmesine olanak sağlayan izleme ve değerlendirme çalışmalarının yapılmasına devam edilmektedir.